

Historien om

Vendsyssel EDB - Central – EDB Centret Herning - Hjørring - DataInform Perioden 1966 til 1985

Forfatter: *Flemming Christensen, medarbejder fra etableringen i 1966 og underdirektør i virksomheden fra 1971 og frem til 1985.*

Redaktør: *Thorbjørn Viken, Aalborg*

De 3 Nordjyske banker Hjørring Diskontobank, Handels- og Landbrugsbanken i Hjørring og Skagens Bank besluttede i 1965 at indføre den nye teknik: EDB. Foreningen Vendsyssel EDB-Central blev etableret og en direktør (Willy Holck Andersen) blev ansat – direktøren var i øvrigt konsulent hos IBM og havde været medvirkende til etableringen.

Herefter blev de medarbejdere i de 3 banker, der ønskede det, testet med henblik på at finde egnede medarbejdere.

Starten i 1966:

5 medarbejdere blev valgt og herefter startede det hele for alvor den 1. april 1966 i direktørens gildesal i kælderen i hans villa i Hjørring.

Den første måned gik med kursus i systemplanlægning og Autocoder-programmering. Kurset blev afsluttet med en tur til Aarhus (Salling), hvor deltagerne for første gang skulle se en "rigtig" computer og i øvrigt afprøve et lille program, som var blevet udviklet i forbindelse med kurset.

Så startede dagligdagen, hvor vi, til stor fortrydelse for tidligere kolleger i bankerne, kun arbejdede mandag til fredag og holdt fri om lørdagen, noget helt uhørt på det tidspunkt.

Arbejdet med at kravsspecificere, planlægge og herefter programmere skete fortsat i direktørens kælder. Der blev tegnet diagrammer, skrivebordstestet, kodet og endelig blev koderne indtastet på hulkort.

Det var vigtigt at holde styr på kortene og på første kort blev derfor skrevet "FC" first card og sidste kort "LC" last card – en af mine kolleger havde i næsten et helt år den opfattelse at jeg skrev mine og min kones initialer på mine programmer (Flemming Christensen og min kone hedder Lise).

I løbet af efteråret 1966 blev det nødvendigt at starte egentlig aftestning af programmerne. Det skete i starten på Varde Banks EDB-Center i Esbjerg og senere i Herning, da et tilsvarende EDB-Center for de midt- og vestjyske banker blev etableret der. Det var primært direktøren og undertegnede, der hver fredag drog af sted og testede hele lørdagen, hvorefter vi kom hjem sent lørdag aften eller om søndagen.

Især husker jeg at testen af programmet til indlæsning af dokumenter med CMC7 magnetskrift voldte store kvaler – det viste sig nemlig at læseren, der jo indførte bilagene med konstant hastighed, var hurtigere end processoren kunne arbejde. Hver enkelt instruks i programmet måtte vurderes og til sidst fik vi fjernet tilstrækkeligt mange instrukser, til at programmet kunne arbejde lige så hurtigt som læseren.

I øvrigt var der ikke meget hukommelse at gøre godt med. Styresystemet fyldte ca. 700 bytes og der var så 3.300 bytes til program og de aktuelle data!! Det betød da også at de fleste programmer måtte opdeles, således at kun de programdele, der var brug for her og nu lå i den interne hukommelse, medens de øvrige programdele lå på en disk og kunne hentes herfra efter behov.

Interessen for EDB var stor i det Nordjyske og mange havde hørt om vores aktiviteter, ligesom der generelt blev skrevet meget om denne forunderlige nye teknik. På den baggrund blev det aftalt med handelsskolerne i Frederikshavn og Hjørring at etablere aftenkurser i EDB på de 2 skoler. Det blev et tilløbsstykke og 4 hold med 20-30 deltagere blev etableret.

2 medarbejdere (Ivan Christensen og jeg) blev undervisere og måtte samtidig bygge alt undervisningsmateriale op fra bunden. Det var hårdt og jeg tror at underviserne lærte lige så meget (om at undervise), som eleverne lærte om EDB.

Etableringen af de fysiske rammer for et EDB-center skete sideløbende med udviklingen af systemer. Der blev købt en grund på Skagensvej i Hjørring og opførelse af et nyt hus med de nødvendige faciliteter blev igangsat og i foråret 1967 kunne man så flytte ind. Huset var indrettet med computerrum med dobbeltgulv og klimaanlæg til køling, brandsikret rum til opbevaring af programmer (hulkort) og disks, rum til papir, efterbehandling mv. samt kontorer.

Computerrummet var forsynet med store vinduer fra gulv til loft i hele rummets længde ud mod Skagensvej og der blev etableret en flisegang langs med huset så alle, der kom forbi, kunne følge tingene på nærmeste hold!!

Start på drift i 1967:

I forsommeren 1967 ankom så et par stor stærke københavnske flyttemænd fra "Danmark" samme med en flyttebil fyldt op med det første EDB-anlæg. De store tunge enheder blev løftet ind og IBM's teknikere gik i gang med at installere.

Anlægget bestod af IBM 1240 "Banking System" med 2 disk-stationer, hulkortlæser, CMC7-læser og printer.

Den officielle indvielse fandt sted og i den forbindelse forærede ejerne Centralen det første logo – et kæmpe hulkort i rustfrit stål, der i øvrigt stadig står udenfor EG DataInforms domicil i Hjørring.

Konvertering af bankernes data startede og i løbet af sommeren/efteråret blev løsningerne implementeret i de 3 banker.

Den daglige drift foregik ved at de CMC7-kodede bilag blev afhentet i bankernes afdelinger og leveret ind på EDB-centralen i løbet af aftenen. Herefter blev data behandlet og lister, oversigter, kontoudtog mv. udskrevet, efterbehandlet og pakket. Materialet blev leveret i bankerne næste morgen.

Der blev således arbejdet det meste af aftenen/natten med denne opgave. Det var imidlertid ikke altid uden problemer. Anlægget voldte jævnligt tekniske problemer, især printer og CMC7-læser var ustabile, så den fast tilknyttede tekniker var ofte på natarbejde.

Også programmerne gav problemerne, der opstod situationer, som vi programmører ikke havde taget højde for, ligesom processoren af og til tabte nogle bits. Der var derfor fast programmørvagt, der kunne tilkaldes for at afhjælpe denne type fejl. Der blev med håndkraft retableret tabte bits og lavet "patches" i programmerne og så nåede man som regel igennem, inden det blev morgen.

Det betød at man ofte, når man havde vagten blev ringet op ud på "de små timer" og i første omgang forsøgte man som regel at afhjælpe fejlene pr. telefon. For mit eget vedkommende var jeg tilknyttet en mindre land-telefoncentral med en enkelt telefondame på vagt. På den tid var det kutyme, at telefondamen måtte sove på denne nattevagt og blot skulle reagere på op- og afringninger. Jeg har senere fået at vide at jeg var skyld i mange søvnløse nætter.

Også strømafbrydelser forekom af og til og så sad vi med stearinlyset tændt på konsollen og ventede på strøm, så der kunne arbejdes videre.

Som nævnt var der allerede fra starten stor interesse hos andre virksomheder for at anvende den nye teknik og sideløbende med banksystemerne blev der udviklet en løsning til det lokale forsikringsselskab.

I 1967 indførtes momsen, hvilket betød øget administration og derfor stor efterspørgsel efter løsninger, der kunne lette dette arbejde. Der var derfor fart på udviklingen af systemer, såvel individuelle løsninger som standardløsninger.

Disse opgaver blev afviklet om dagen, hvor bankerne jo ikke benyttede edb-anlægget og betød en optimal udnyttelse af anlæggets ressourcer.

Denne udvikling betød at antallet af medarbejdere steg hastigt og de "gamle" medarbejdere måtte snart påtage sig ledelsesfunktioner på de forskellige aktivitetsområder.

På det tidspunkt blev stort set alle data afleveret i papirform, hvilket indebar at afdelingen med tasteoperatører ("hulledamer") voksede hastigt. Heldigvis var det ikke et problem at skaffe medarbejdere. Når vi annoncerede fik vi typisk 100 – 200 ansøgninger. Vi arrangerede tests, hvor vi indbød 30-40 ansøgere pr. gang. På dette grundlag udvalgte vi de ansøgere som blev bedt om at komme til samtale med henblik på ansættelse. Jeg husker, det var et eftertragtet job at påtage sig denne opgave, hvor du fik lejlighed til at snakke med en masse søde piger!!

Ny generation hardware i 1969:

EDB-anlægget var løbende blevet udvidet med flere perifere enheder, men i 1969 var det nødvendigt at skifte til nyt IBM 360 anlæg. De "gamle" programmer skulle stort set uden ændringer kunne køre på det nye anlæg, hvilket blev afprøvet i Amagerbanken, der på dette tidspunkt var ved at bygge nyt, det eneste der var færdigt var computerrummet på 2. sal, som vi kravlede op til ad håndværkernes stiger.

Udvidelse af rammerne i 1970:

De fysiske rammer blev naturligvis også sprængt af denne udvikling og i 1970 blev en udvidelse af huset til det dobbelte taget i brug. Der var nu ca. 40 medarbejdere.

I 1970 blev kildeskatten indført og det betød ligesom i 1967 et voldsomt behov for nye løsninger – denne gang lønsystemer.

Udviklingen accelererede yderligere og kapaciteten blev fordoblet med endnu et IBM 360 anlæg.

I løbet af 1970-1971 blev Standard-produktsortimentet udvidet til (udover banksystemerne) at omfatte følgende:

- System for revisorer
- Økonomisystem
- System for fiskekuttere
- System for autobranchen
- System for radiobranchen
- Timeregnskab
- Lønssystem
- Fakturerings- og lagersystem
- System for tømmerhandlere
- Produktionsstyring
- Kontingentsystem
- System for mejerier

Herudover var også en række virksomhedsspecifikke løsninger, udviklet individuelt, i drift.

Kunderne var ikke længere alene nordjyske, men fordelt over hele landet, ligesom der var en række kunder i Norge.

I 1972 blev maskinparken suppleret med endnu et IBM system 360, så man nu rådede over i alt 3.

Den fortsatte udvidelse af såvel maskinparken som medarbejderstaben gjorde det nødvendigt igen at øge de fysiske rammer. Da det ikke var muligt at udvide de eksisterende bygninger yderligere, blev der købt grund på Albert Gingesvej i Hjørring og bygget af et nyt domicil igangsat.

Nyt domicil i 1973:

I 1973 flyttede man så til en helt ny bygning på Albert Gingesvej (hvor EG DataInform i dag har til huse).

På dette tidspunkt var der knap 100 medarbejdere og i forbindelse med flytningen blev de 3 IBM system 360 i øvrigt udskiftet med et nyt IBM system 370.

Fusion med Edb Centralen i Herning:

I 1972 kunne man forudse behov for en ny generation af banksystemer. Investeringerne ville blive store og derfor blev der nedsat en arbejdsgruppe til vurdering af muligheden for fælles udvikling for flere banker end de 3, der var tilknyttet Vendsyssel EDB-Central.

Arbejdsgruppen bestod bl.a. også af repræsentanter for bankernes EDB-Central i Herning. Det førte igen til drøftelser af et tættere samarbejde mellem de 2 centraler og i 1973 resulterede det i en fusion mellem de 2 virksomheder.

Den nye virksomhed havde domicil i såvel Herning som Hjørring – heraf også navnet "EDB-Centret Herning-Hjørring".

Virksomheden beskæftigede ved starten i alt ca. 200 medarbejdere.

Senere:

EDB Centret Herning-Hjørring blev opsplittet i 2 virksomheder i 1979 (?), idet servicebureauvirksomheden for de tilsluttede banker blev skilt ud i en selvstændig virksomhed med domicil i Herning, og EDB Centret Herning-Hjørring beskæftigede sig herefter udelukkende med andre kundegrupper – virksomheden havde på det tidspunkt afdelinger i Hjørring, Aarhus, Herning, Kolding og København.

EDB Centret Herning-Hjørring købte/fusionerede i 1983 med Data-Inform i Aarhus og det nye selskab fik navnet Data-Inform.

Efterskrift

Virksomheden i dag, 2015, er EG DataInform, Hjørring.

Datterselskab i EDB Gruppen, Herning hvor IBM har aktiemajoriteten (1993).

Af:

Flemming Christensen